

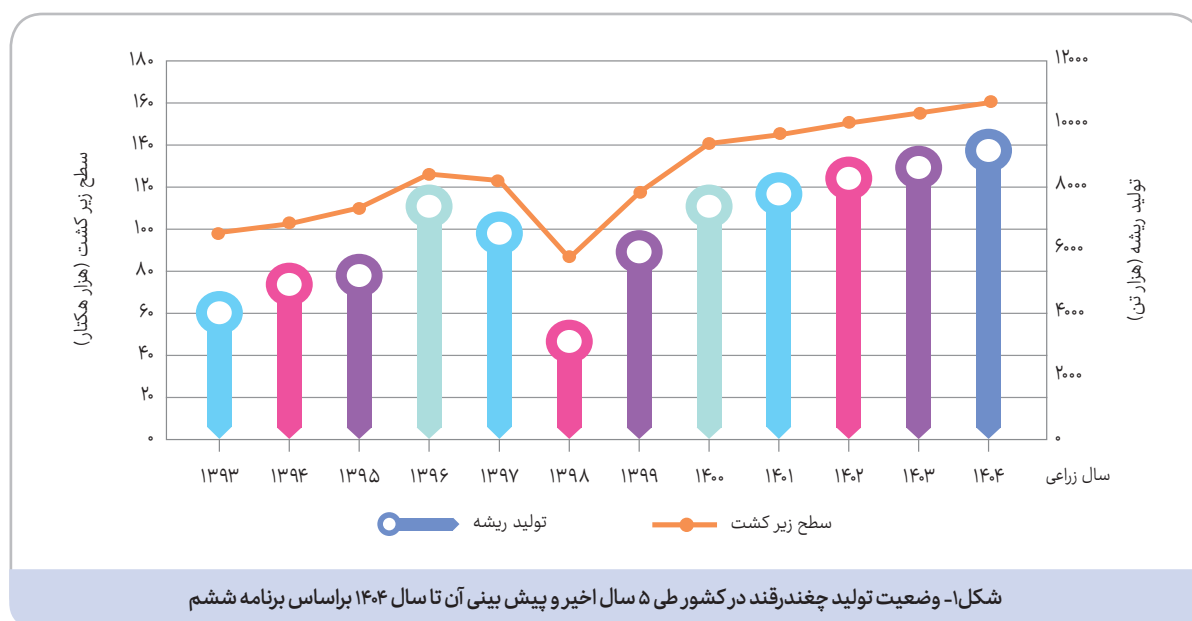

"سینا" رقم چغندر قند منورژم مقاوم به ریزومانیا و پوسیدگی ریشه

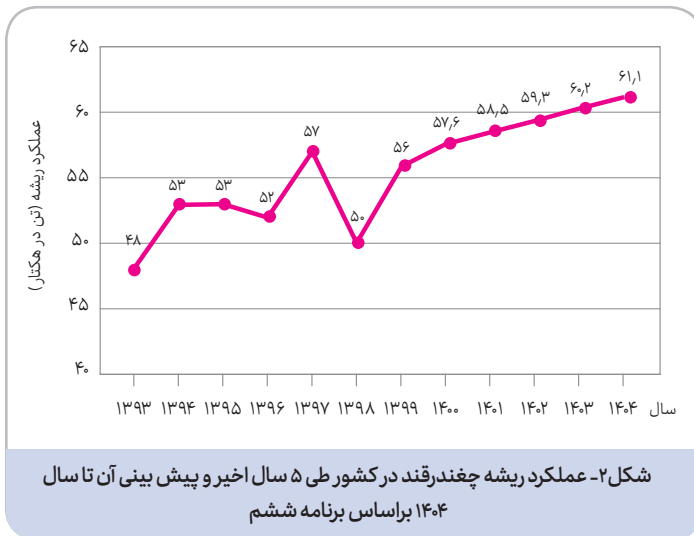
موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند^۱، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان های کرمانشاه^۲، آذربایجان غربی^۳ و فارس^۴

بیان مسئله

پوسیدگی ریزوکتونیایی ریشه و طوقه و ریزومانیا از مهمترین بیماری های چغندر قند در ایران به شمار می روند. میزان خسارت وارد شده توسط

۱. اباذر رجبی، محسن آقایی زاده، داریوش طالقانی، پیمان نوروزی، ولی اله یوسف آبادی و سیدباقر محمودی ۲. علی جلیلیان ۳. عادل پدرام ۴. محسن بذرافشان

بیماری ریزومانیای در کشت چغندر قند بهاره در حدود ۳۰ تا ۱۰۰ درصد می باشد. حدود ۳۳ درصد از مزارع چغندر قند کشور تحت تاثیر پوسیدگی ریزوکتونیایی ریشه و طوقه می باشند. خسارت این بیماری در ایران گاهی به حدی است که برخی از زارعین تمایلی به کشت چغندر قند ندارند. مطالعات نشان داده است که روش های زراعی و شیمیایی تاثیر چندانی در کنترل این دو بیماری نداشته و استفاده از ارقام مقاوم کارآمدترین، اقتصادی ترین و سالم ترین روش افزایش عملکرد چغندر قند در مناطق آلوده به این دو بیماری می باشد.

● معرفی دستاورد

رقم سینا در یک برنامه به نژادی ۷ ساله به روش گزینش فنوتیپی و از تلاقی بین یک والد سینگل کراس نرعیقیم منورژم و یک والد گرده افشان دیپلوئید مولتی ژرم، انتخاب و معرفی شده است. براساس آزمایشات سازگاری در مناطق مختلف کشور (مشهد، شیراز، همدان و قزوین)، این رقم با عملکرد شکر سفید ۵/۸۷ تن در هکتار نسبت به رقم شاهد اکباتان حدود ۱۶ درصد عملکرد بیشتری داشته و از پایداری عملکرد بالاتری برخوردار بوده است. کارایی مصرف آب رقم سینا ۱۱۲۳ گرم شکر بر متر مکعب آب مصرفی است که نسبت به رقم اکباتان (۹۷۳ گرم شکر بر متر مکعب آب) به طور معنی داری بالاتر است. حوزه کارخانه های قند میاندوآب، پیرانشهر، نقده، قزوین، مرودشت، شاهرود، جوین، نیشابور، فریمان و تربت جام از جمله مناطقی هستند که با توجه به آلودگی توام آنها به دو بیمارگر عامل بیماری ریزومانیای و پوسیدگی ریشه چغندر قند، می توانند از این رقم استفاده نمایند.

● فرایند تجاری سازی

امتیاز تجاری سازی بذر این رقم به بخش خصوصی واگذار شده و تولید ۱۰۰۰۰ واحد از بذر این رقم برای سال ۱۴۰۰ پیش بینی شده است.

● پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱ پتانسیل سطح زیر کشت در کشور: ۵ هزار هکتار

۲ افزایش عملکرد شکر سفید در هکتار نسبت به شاهد: حدود ۱ تن (۱۶ درصد بیشتر)

۳ افزایش تولید شکر در سطح ۵۰۰۰ هکتار: ۴۱۰۰ تن

۴ میانگین افزایش درآمد کشاورز در هکتار: ۳۳ میلیون ریال

۵ افزایش درآمد ناخالص حاصل از کشت در سطح ۵۰۰۰ هزار هکتار: ۱۶۵ میلیارد ریال